

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. februvarja 1885.

Letnik XIII.

Slovenci pa vlada.

Z Dunaja, 8. februvarja.

Ker se je po časnikih že pred par dnevi poročalo, da so slovenski državni poslanci g. minister-skemu predsedniku izročili posebno spomenico, v kateri so mu razložili želje in potrebe naroda slovenskega, naj tudi „Slovenec“ o tem spregovori nekoliko besed. V tej spomenici se povdarja zlasti nujna potreba, da naj slavna vlada izvrši od državnega zbora sprejete resolucije glede slovenščine v srednjih šolah in učiteljskih pripravnicah po deželah slovenskih. Reč zadeva prav za prav naučno ministerstvo, toda sedanjí g. naučni minister, kteremu so poslanci slovenski v enaki spomenici, objavljeni v „Novicah“, vse to že prej priporočali, ni kaj pri volji vstreti tem željam. To najbolj priča seja bud-getnega odseka 30. januarja, v kateri se je obravnaval proračun za srednje šole.

Dr. Tonkli je pri tej priliki omenjal od državnega zbora prejšnja leta sprejetih resolucij, v kterih se slavni vladi naroča, da naj po državnih srednjih šolah v slovenskih deželah za slovenske učence vpelje slovenski učni jezik, kolikor to pripuščajo učna sredstva, in da naj se na učiteljskih pripravnicah za slovenske ljudske šole slovenski naučni jezik vpelje v večí meri kakor doslej, vendar pa naj se dá pripravnikom prilika, se tudi nemškega jezika do dobrega naučiti. L. 1884 je državni zbor sprejel tudi še resolucijo, da naj se gimnazije v Gorici, Pazinu, Mariboru in Celju tako vredé, da se bodo slovenski, oziroma hrvatski in italijanski učenci v nižjih razredih pri primerni gojitvi nemškega jezika podučevali v maternem jeziku. Dr. Tonkli je toraj g. ministra vprašal, kaj je že storil, ali kaj misli storiti, da se bodo te resolucije izvršile in se bode slovenščina kot naučni jezik na omenjenih učilnicah vpeljala vsaj s prihodnjim šolskim letom.

Na to jasno in določno vprašanje odgovarjal je g. minister ravno tako jasno in določno, da iz vsega tega ne bo nič, češ, da so resolucije presplošnje in da segajo predaleč. Kar se je ukazalo za Kranjsko, se ne more vpeljati tudi na Koroškem, Štajarskem in Primorskem, kjer so razmere vse drugačne.

Iz Koroškega ministerstvu dozda se ni došla nobena prošnja za premembo učnega jezika ne od občin, ne od šolskih oblastnij, ne od deželnega zbora. Tudi na Štajarskem se šolske oblasti in deželni zbor nista oglasila, da bi bila zahtevala slovenščino kot učni jezik v srednjih šolah, kar pač kaže, da tam ni nobene potrebe za to! Na Primorskem pa šolske oblasti nasprotujejo slovenskemu učnemu jeziku in še deželni zbor Goriški v zadnjih letih tega ni zahteval. Še večje težave pa so na Primorskem zaradi italijanskega jezika, ker bi bilo n. pr. v Gorici treba napraviti 16 razredov, ako bi se hotela dotična resolucija izvršiti. In celó na Kranjskem vpeljal se je slovenski učni jezik le za poskušnjo. Že zdaj pa moram izreči, da se ta poskušnja ni dobro obnesla, kajti došle so pritožbe od profesorjev Dunajskega in Graškega vseučilišča, da dijaki iz Kranjskega ne umejo zadosti nemškega jezika, da bi se mogli s popolnim uspehom vdeleževati nemškega poduka. Tako primeroma je govoril g. naučni minister.

Dr. Tonkli g. ministra primerne odgovora ni dolžan ostal. Rekel je, da od tega naučnega ministra ugodnega ugovora sicer ni pričakoval, da pa nikakor ni pričakoval odgovora, ki v obraz bije (Hohn spricht) vstavi, po vstavi narodom zagotovljeni ravnopravnosti, členu 19. temeljnih postav in vsej pravici. Kazal je, da so prazni vsi izgovori, s kterimi g. minister opravičuje neizvršitev tako pohlevnih želj naroda slovenskega, ker imamo za vse stroke dovolj učnih pripomočkov, knjig in izprašanih učiteljev; povdarjal je, da sta potreba in mogočnost slovenskega učnega jezika na srednjih šolah priznala šolski in budgetni odsek, in da je to priznal državni zbor sam, sprejemši prej omenjene resolucije; omenjal je, da je narod slovenski po Štajarskem in Primorskem v mnogih peticijah do državnega zbora prosil za vpeljavo slovenskega učnega jezika, in da je deželni zbor Goriški že večkrat soglasno tirjal, naj se slovenski in italijanski jezik vpeljeta kot učna jezika v tamošnjih srednjih šolah; naglašal je, da se s tem nikakor neče kratiti učenje nemškega jezika, ampak se ga bodo učenci s pomočjo maternega jezika še lažje in bolje naučili; konečno pa je dr. Tonkli z vso odločnostjo zahteval, da mora

vlada že s prihodnjim šolskim letom po nižjih razredih državnih gimnazij v Mariboru in Celju vpeljati slovenski učni jezik, v Pazinu hrvatski, v Gorici pa slovenski in italijanski. Vlada naj se Slovencev ne spominja samo tadaj, rekel je dr. Tonkli, kadar jih ona potrebuje, ampak tudi tadaj, kadar oni tirjajo izvršitev sebi zagotovljenih pravic. Potem je izrekel svoje silno začudenje, da se more g. minister že zdaj sklicevati na neugodne vspehe slovenskega podučevanja na Kranjskem, ker mu mora biti znano, da je slovenski jezik na Kranjskem še le par let sim vpeljan v nižji gimnaziji, da toraj teh učencev še nobeden ni prestopil na višjo gimnazijo, še manj pa na vseučilišče. Ako se toraj profesorji v Gradu in na Dunaji res pritožujejo, da učenci iz Kranjskega ne znajo nemški, to le potrjuje njegovo (Tonklijevo) mnenje, da se bodo po novi naredbi učenci lažje naučili nemškega jezika, kakor doslej, ker se ga bodo učili na podlagi jim že znanega maternega jezika. Dr. Tonkli je na to omenjal še posameznih dežel in razmer ter sklepal, da v tem vprašanji ne morejo biti merodanje oblasti, ampak narod in njegovi zastopniki, ki pa odločno zahtevajo, da naj se izvrše gori omenjene resolucije.

G. naučni minister je bil vsled tega odločnega odgovora jako razjarjen in je protestoval zoper izraz, da s svojim odgovorom v obraz bije pravici, ker ni njegova navada v obraz bít postavam. Poročevalec Jireček je pritkaval dr. Tonkliju ter povdarjal, da Slovenci imajo pravico zahtevati izvršitev narodne ravnopravnosti, ktero tirjajo po postavnem potu, in da je za vlado skrajni čas ozirati se na te opravljene želje in zahteve.

Druzega dne obravnaval se je proračun za ljudske šole in dr. Tonkli je zahteval, da naj se učiteljska pripravnica v Mariboru, ki je namenjena odgojitvi učiteljev za slovenske ljudske šole tako vredi, kakor je vredjena pripravnica v Ljubljani. Do zdaj se v Mariboru vsi predmeti podučujejo v nemškem jeziku, samo slovenščina se uči v slovenskem jeziku, pa še za njo je nastavljen učenik, ki iz slovenščine ni izprašan. Odgovarjal mu je sekcij-ski načelnik Fiedler v enakem duhu, kakor prejšnjega dne minister Konrad, češ, da so razmere na

LISTEK.

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Rekel sem bil, da smo bili v to jutro zelo gibčni, ko pravi, krepki telovadci, in zakaj neki danes bolj, ko katero drugo jutro? Skoraj da mi ni treba o vzroku te današnje nenavadnosti govoriti; častiti bralec si je že sam našel dotični vzrok.

In ta je bil? Kak drugi pač, ko strah pred možem, čigar oves smo zmedli, poležali, toraj vsakako nekoliko škode ali vsaj sitnosti naredili, da bi od nas ne tirjal kake odškodnine, ali nam vsaj ušes dobro ne napolnil, po kterih bi nam potem celi dan zvonelo, kakor je njemu po njegovih nekako strahopetno cvililo pri trikratnem vprašanji: „Kdo je tukaj hišni gospodar?“ Toda — dobro smo jo pa zdaj odnesli; mož si je pa lahko mislil, kar si je hotel, magari, da je to noč v njegovem skednji prenočil kaki konj ali pa kaka kobilica. Mi smo bili že davno

iz strahú; vendar smo zdihovali: „Da bi le nikomur naših popotnih tovaršev v prihodnje ne škodovalo, kakor imenovana tatvina nam pretečeni večer!“

Kako se pa zové oni kraj, ne vém, in žal mi je to. Po noči ni bilo mogoče brati, a v jutro ni bilo časa iskati in paziti, na kateri hiši je tabla, ki potniku imenuje dotični kraj. Le to vem, da bode kake tri ure tam za Gradcem. Naj bo v božjem imenu! Dobro vem, da ne bodem nikoli več videl onega kraja; a moje oko in moj um še zdaj vidita in gledata pogostokrat v duhu na oni skedenj, v kterem sem „v dobri, meni prav ugodni krmi počival in vendar — lačen ostal“.

In tako je bila zopet velika cesta naša. Smo se že tudi nekako eden drugega privadili; ona nas je vedno lepo naprej peljala, mi smo pa lepo za njo hodili; kaj ne, simpatija v resnici? Da! in poštena; pa peš-potniku tudi neobhodno potrebna!

In ta vrla simpatija nas pripelje, se vé, zastoj po naših dvokolesnih velocipedih okoli 9. ure v Frohnleiten.

„Hvala Bogu!“ — zdihnem, „v tem trgu bom

vendar priljubljene in mi že potrebne kave dobil!“ — In v istini! V dotično kavarno stopimo, kjer si jaz naročim kavo. No! ta je dišala! Še eno škodelco bi jo bil, toda — Dunaj je še daleč; ali ta ni bil edini vzrok, da nisem še ene merice kave si privoščil; še drugega sem imel, in sicer onega, ki sem ga našel v kavarni, kakor „slepa kura zrno“, da povem po domačem prigovoru. In ta vzrok je bil v tem, da bi bil jaz pri drugi škodelci gotovo tudi kaj kruha si privoščil, in — tega sem se ustrašil. Kifeljee sem si bil tukaj privoščil; ali bili so tako majhni, da sem pri vsi varčnosti „k sebi spravil“ tri komade, v drugem slučaju bi bil gotovo zopet tri komade „pospravil“, kajti „repetir-ura“ vedno v eni in isti številki „repetira“, ako jo človek vnovič pocuka, dokler je navita; toraj bi se bilo pri meni skoraj gotovo po fizikalíenem principu „der Trägheit“ ravno tako repetiralo, saj so fizikalíeni principi stalno enaki. In potem? — Potem! — s čim bi pa plačal kosilo, večerjo in posteljo, ko bi bil toliko pojutrkoval?

Toda prosim, gospóda! Po teh besedah me ni-

Štajarskem in Primorskem vse drugačne kakor na Kranjskem. V Mariboru je poleg slovenskih pripravnikov tudi več nemških učencev, od nobene strani pa še niso bile slišati pritožbe, da bi učitelji izgojeni na Mariborski pripravnici ne znali slovenski. Ako se bode pa videlo, da jim zares primanjkuje znanje slovenskega jezika, bode že vlada skrbela, da se naredi potrebne premembe.

Iz vsega tega je toraj razvidno, da se od našega ministerstva samega ni nadejati posebne naklonjenosti za izvršitev slovenskim šolam tolikanj potrebnih preuredb. In to menda je bil glavni vzrok, da so se slovenki državni poslanci obrnili tudi do g. ministerskega predsednika ter ga prosili, naj on s svojo veljavo in svojim vplivom dela na to, da se že skoraj izpolnejo v spomenici izražene želje naroda slovenskega.

Ne dvomimo, da bo to vplivalo na zadržanje naših poslancev pri obravnavi važnih predlogov vladnih. Deloma se je to pokazalo že pri kongruui. Že v jeseni sem omenjal, da hoče vlada privoliti kongruo le tedaj, ako njej državni zbor privoli novo pristojbinsko postavo. Ta postava bode pa nekatere dežele hudo prijela, zato so imeli poslanci dotičnih dežel, zlasti pa Tirolci mnogotere pomislke. Vendar pa je bilo konečno videti, da bodo glasovali za pristojbinsko postavo z nekaterimi premembami, od katerih se je bilo nadejati, da jih bode vlada sprejela, samo da bo že skoraj rešena od nekaterih duhovnikov tolikanj zaželjena in tako težko pričakovana kongrua. Toda kaj se zgodi? V zadnjem trenutku g. minister bogočastja naznani, da nikakor ne more kongruo cesarju priporočati v potrjenje, ako se sprejme predlog odsekov, da ima postava veljati že za l. 1885, ampak naj se zboljševanje duhovenskih plač prične še le z l. 1886 in izvrši v treh letih. To je osupnilo poslance in zbudilo v njih nekako nezaupanje. Uprazili so se: Kako da vlade nič ne skrbi, kje bode dobila 15 milijonov gld., ki so odločeni za vravnavo galiških vodá, da pa nima 600.000 gld., ki bi jih potrebovala za zboljšanje duhovenskih plač. Kam hoče toraj obrniti tiste dohodke, ki jih bode prinesla nova pristojbinska postava? To je bil toraj vzrok, da so glasovali mnogi poslanci Liechtensteinovega in Hohenwartovega kluba z levičarji za to, da ima kongrua v veljavo stopiti s l. januarja 1886. Stara „Presse“ danes oponaša poslancem, ki so glasovali z levico, češ, da so se jim vsedli na limance. Nam pa se zdi, da se jim je na limance vsedel kdo drug. Vsakdo je lahko sprevidel, da bode poslance jako osupnilo, ako bodo čuli, da se bodo za kongruo potrebni denarji dobili še le v treh letih, zlasti ker o tem prej ni bilo nikdar govorjenja. To se je res tudi zgodilo, in Poljaki in Čehi in Slovenci so se branili v zbornici staviti dotični predlog, s katerim bi se bilo imelo vstreči vladni želji. Storil je to naposled dalmatinski poslanec Klaič, kteremu se je morda ravno zarad tega posrečilo, da je bil sprejet njegov predlog, po kterem se je v Dalmaciji zvišala kongrua za župnike in kaplane. Mislím toraj, da bi bil moral eksekutivni komité že iz tega sklepati, da ne bo lahko mogoče vstreči vladni želji, in da bi bil moral on vladi z vso odločnostjo priporočati, da naj tega od poslancev ne tirja, da naj raje čaka obravnav v gosposki zbornici ter tam zahteva ome-

njeno premembo. Eksekutivni komité tega menda ni storil, ampak je pustil, da je prišla reč v državnem zboru na glasovanje. Je-li bilo politično, levici s tem dati priliko, da se je šutila, kakor da bi ona bolje skrbela za duhovne kakor desnica, naj častiti bralci sami razsodijo, toliko pa smem vendar-le reči, da „Presse“ jako krivo sodi, ko desničkim poslancem, ki niso hoteli verjeti, da bi vlada ne imela 600.000 gl. za pobiljšanje duhovenskih plač, danes očita, da so se levičarjem vsedli na limance. Ko bi imela desnica več zaupanja do g. naučnega ministra, bi gotovo nikdar ne bilo prišlo do takega glasovanja, katero se mora toraj v prvi vrsti smatrati kot nezaupnica za njega; in tudi pri pristojbinski postavi se utegne pokazati, koliko more zaupanje ali nezaupanje do kake osebe vplivati na glasovanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. februarja.

Notranje dežele.

Levičarska zgovornost, ali bolje, jezičnost, ki se nad vsako še tako nepomenljivo točko v *državnem zboru* spodtika in svojo modrost v dolgotrajnih govorih razpravlja, provzročila je že sedaj med poslanskimi krogi vprašanje, ali bo mogoče državni zbor pred Veliko nočjo skleniti ali ne. „Politik“ ima, kakor vse kaže, iz poslanških krogov dotični telegram, ki pravi, da so poslanci sploh te misli, da bi še pred Veliko nočjo svoje delovanje v poslednji dobi dovršili. K temu jih sili tudi še to, da se bodo takoj po Veliki noči pričeli razgovori o ponovljenji državne pogodbe sklenjene med Ogerko in Avstrijo, ktere razprave se ne dajo zavleči do tedaj, ko bo po celi Avstriji volilna borba nastala. V očigled tega, pravijo, da bo sklep državnega zbora že na 24. marca. Vsled tega čaka državnega zbora še silno veliko dela in se bodo na vsak način morale poleg navadnih tudi še večerne seje vpeljati, ako bodo hotli poleg budžeta, zavarovalnine, kungruie in pristojbinske novele rešiti tudi še nekaj najnovejših predlogov.

Gledé bodočih *volitev v državni zbor* jeli so nemško-liberalni listi in med temi tudi Graška „Tagespost“ jako neumne limance nastavljati, na ktere mislijo nevedne volilce loviti. Pravijo namreč, da bo grof Taaffe na enak način pri volitvah postopal, kakor je to delal leta 1879. Razločka bo le toliko, da je leta 1879 Taaffe Nemcem ovire stavil, sedaj jih misli pa Slovanom, kteri so mu menda v samoupravno stranke združeni, že premogočni postali. Da jim nekaj pregostega perja populi, skušal bo spraviti skupaj srednjo stranko, ki ne bo ne krop ne voda in bo na sporazumljenje med razdraženimi narodnostmi delovala. Vodji tej novi stranki bota baje knez Karol Schwarzenberg in grof Clam Martinic. Če bi bilo kaj takega res, bi vendar grof Taaffe ne bil toliko priprost, da bi vse to na veliki zvon obešal, in tako rekoč Slovan sam na svojo škodo in pred lastnimi nakanami svaril. Ta je že bosa!

Da je bil *Tisza* nedavno na Dunaji je res; manj verjetna je pa novica, ki so jo iz Budapešta v „Berliner Tagblatt“ poslali, da se je Tisza namreč zarad tega tjekaj peljal, ker se je pri ministrih in presvitli kroni sami posvetoval zarad vpeljave avstro-afrikanske naselbinske politike, za katero menda Koloman Tisza živi in gori. Opravi, pravijo, da je toliko, da se bo skupna država Avstro-Ogerska na vpeljavo naselbinske politike v Afriki

pripravljati jela. Novica je tolike važnosti, da z veliko radovednostjo pričakujemo uradnega potrdila ali pa preklica.

Vnanje države.

Na *Francoskem* še vedno ni konca ne kraja napetosti med vlado in vodji stradajoče delavske stranke. Da je poslednja poslala svojo deputacijo k prvi in da je prav malo, ali pa toliko kakor nič opravila, smo že povedali. Nekaj poslancev iz skrajne levice se je pa vendar-le z vodji delavske stranke spustilo v razgovor ter so jim obljubili pri vladi na to delati, da bode le-ta delavcem vsaj 500 milijonov frankov dovolila, kteri se bodo določili za podjetje in izvršitev javnih zgradb. Le-ti možje so pa v svoji prvi navdušenosti za delavce več obljubili, kakor so pozneje pri trezni pameti za dobro in izpeljivo spoznali. Vsled tega so se pa zopet delavcem silno zamerili. Le eden poslanec Revillon iz Pariza, radikalec čist kakor kristal, je predvčeranjem v kamori imel toliko poguma, da je za podporo delavcev zahteval namesto 500 milijonov 25 milijonov frankov. Minister notranjih zadev pa tudi tega ni udobril temveč je poslance na vso moč pobijal. Opiral se je pri tem na sklep delavskih vodij, da hočejo s pomočjo tega denarja delavce preosnovati in za revolucijo pripravljati. V Lyonu so se bili namreč delavci zbrali in so sklenili, da bodo, če se jim zahteve ne odobrijo, meščanskim velikašem trebube prerezali, jih za čreva obesili in se potem njihovih blagajnic polastili. Če je temu tako, bi bila vlada pač nespametna, pravi minister, ko bi 25 milijonov frankov na svojo lastno pogubo dovolila. Dokler se bodo delavci drznili z žuganjem od vlade svoje zahteve doseči, tako dolgo vlada za nje niti krajearja nima.

Celga sveta oči obrnjene so v *Afriko*, kjer so se v njenem osredji v vročem Sudanu Angleži tako neznansko osmešili pred Chartumom. Sedaj so se Angleži jeli še le nekaj gibati, ko jim že vođa od vseh krajev v grlo teče; sedaj, kakor najnovejši telegrami poročajo, dovoliti mislijo generalu Wolseleyu popolnoma lastnovoljno zapovedništvo. Kar bo ukrenil, bo prav, in pa še vojakov mu bodo poslali iz vseh posadek, kar jih imajo v srednjem morji, t. j. na otokih Malta in Ciper in pa v Gibraltarji. Če jih pa ne bo zadosti, poklicali bodo še nekaj polkov iz Indije tem na pomoč. Tu se že zopet vidi kramarski duh angleškega naroda, ki niti v najskrajni sili ne more popustiti svoje škodljive pogubne navade, s katero vedno pretehtuje, da bi ja kakega moža preveč tjekaj ne poslal. Kje bi bila Avstrija, če bi bila ona po kramarskem načinu Bosno zasedala?! Kakor toraj vse kaže, mislijo sedaj Angleži skozi puščavo spraviti veliko vojsko na noge, ktera se bo z Mahdijem in z Osmanom Digma do dobrega sprijela. O Osmanu Digma so že dolgo časa časniki molčali; sedaj so mu pa zopet prišli na sled. Pred Suakinom menda plega z 8000 do 10.000 možmi, če so namreč dotični poročevalci prav videli. Suakim je namreč ob rudečem morji ravno tam, kamor so v najnovejšem času Lahi jeli svoje oči obračati in kjer so se že po angleški pripomoči jeli tudi vtrjevati. Kakor je iz vsega razvidno, trajal bo v Afriki boj še dolgo časa, kajti ne le, da se Angleži še ne bodo venkaj spravili, temveč bodo tudi še Lahe v svoj krvavi kolobar spraviti skušali, če že več ne, vsaj toliko, da jim bodo stražili iztočno obrežje afrikansko ob zapadni strani rudečega morja, Angleži se bodo pa po notranjih krajih rovali z Mahdijem in Osmanom Digma; s kakim vspehom, se bode še le pozneje pokazalo.

V trgovinski politiki je dandanes v ino stranstvu posebno pa po prekomorskih deželah mnogo več zanimivega, kakor pa v Evropi, kjer ni o drugem govorjenja, kakor o povišanji carin in o naložitvi raznih dokladov. Vse drugače je pa to življenje v Afriki, kamorkoli se ozremo, tako na desni, kakor na levi: še mnogo živahnej je pa ravnokar v Ame-

kar ne imejte za takega, ki ni nikdar zadovoljen; še s tremi kifelji za zajutrak ne! Prosim, naj opravičim to svojo besedo. In to-le bom v svoje opravičenje povedal: Jaz sicer nisem risar, toda kaj maleda si za svojo potrebo že narisam; in v svojem dnevniku od takrat imam narisane kifelje, ki je tolik, da bi kar v enem grizljaji za silo zginil v morji minljivosti. Nič več skoraj ni bil, ko tisti krompirji pri večerji, o kterih je neki hlapec tako-le pravil: „Za večerjo sem dobil sedem krompirjev, vsih sedem sem h krati usta djal in — prav lahko sem vsled njih še „polko“ piskal.“ — Istina! moj tedanji dnevnik je še vedno neovrgljiva priča!

Da pa častiti bralci „Slovenčevi“ vendar ne bodo si na tihem ali tudi glasno šepтали ter rekli: „Ti so bili pa stiskavčki, ti!“ — in bi tako prišli v mogočo nevarnost opravljanja, bom pa še drugo besedo rekel in povedal, kako smo se pa vendar-le obnesli v tej kavarni. Djali smo si za „jux“: „Dajmo zopet enkrat gospoda špilat“, in — pa smo ga!

Krepko potrhamo in prašamo strežaja, kake likérje kaj ima v svoji zalogi. Strežaju že urni jezik našteva celo „rešto“ imen, od kterih še morebiti sam ni vedel, jih ima li ali ne že vse v svoji sedanji

zalogi, in ko je končal, si izvolimo glažek „Münzengeist“; češ, ta ima lepo ime in nam utegne vdihovati po daljnem potovanji „den wahren Geist der Münze“, da nam ne bo denarja zmanjkalo pred prihodom na domači dom. Smo li kaj dobro zadeli, vganili? Prav dobro! In naj povem kako? Tako-le:

Prav dobrega duha: „den Geist der Münze“ nam je bil kmalu kmalu odihnili oni „Münzengeist“. Pot, čas, vročina in drugi so nam že precej izpraznili torbe in v njej frišno perilo. Le eno srajco imam še jaz „pošterkano“ v svoji zalogi, druge mi je že pot omehčala, hočem li še to omehčati? Tega pa ne! — kajti še doma v Ljubljani sem bil sklenil, da na Dunaji moram prvo jutro v „poštrkani“ srajci stopiti na ulice. Kaj toraj? V umazanem perilu dalje iti? Tega nismo vajeni! Toraj kaj pa? Mar poiskati si kje perico, in ondi čakati, da bi bilo delo izgotovljeno? Škoda časa; škoda tudi denarja, ker Dunaj je „velik“, bo tudi veliko denarja potreboval! Ne premišljujemo ravno dolgo, in — sklep je storjen; vsi zadovoljni pravimo: „Kar sami si operimo! In že smo v nekoliko trenutkih peričniki, toda nekoliko drugačni, ko je oni Peričnik pri Savici!

Še sedaj vidim v duhu oni kraj, kjer smo po-

snemali Ljubljanske peričnike iz Hrušice, Štepanje vasi in Bizovika. V vasi „Roethelstein“ nam je prijazni potok dal lepo priliko. Ob mostičku zavijemo na levo, v grmovje, na protje. Solnce je pripekalo, da bi bil pri njem in po njem v „sipi“ Ribničan prav lahko spekel svojega „arenka“, in — jaz tudi, ko bi ga bil imel. V prvo si namočimo perilo, mi pa se v tem času hladimo v grmu; potem perilo speremo, „požajfamo“ in nekoliko „omenčamo“; potem ga dobro izperemo in — hajd ž njim po kamnatem produ, kjer nam ga solnce dalje béli, obéli in posuši. Med časom, v kterem se je posušilo perilo, smo se osušili tudi mi; toraj se pripravimo k daljnemu delu. Zdaj perilo „pobêremo“ in „pomungamo“. Toda Bizovičanom in Štepanjeem je lahko delo, perilo „pomungati“, ker imajo vso potrebno pripravo. Ah, kako hočemo mi to delo storiti? O, prav lahko! Treba je bilo le srajco nekoliko skupaj zganiti in potem — čez kolena potegniti parkrat sem ter tje; le nekolikokrat „sék! sék!“ — sék! sék!“ in — srajca je bila „pomungana“.

(Dalje prih.)

riki. Ondi, kjer se severna in južna Amerika sklepata po *Panamski ožini*, ktera 73 kilometrov zuaša, giblje se na tisoče in tisoče rok pod pekočimi žarki tropičnega solnca. 400 inženirjev francoskega podjetnika Lessepsa in 19.000 delavcev, večinoma zamorci in mulati (mešane krvi od belcev in zamork) prizadeva si prekopati zemeljsko ožino, ki po 73 metrov dolgi nasipni podzemeljske ognjene sile, ktera je tudi na Španjskem tolikanj škodo včiniła, loči tiho morje od atlantiškega oceana. Predor, ki ga mislijo napraviti bo 73 metrov dolg, 8-5 metrov globok in 22 do 56 metrov širok. Vsa zemlja, kolikor jo bodo morali premetati, znaša 120 milijonov kubičnih metrov in bo veljala vsak kubični meter od 1 do 9 frankov, kakor že bo več ali manj svet kamenit. Skupne stroške povprečno računijo na 780 milijonov frankov, delali, pa pravijo, da ga bodo štiri leta. Začeli so ga lansko leto in se nadjajo, da bode leta 1888 gotov. Če pa premislimo, kaj da tako delo in to še pod tako neugodnim podnebjem, kakor je ravno Panamsko, žrtev zahteva, moramo skoraj ameriškimi listom prav dati, ki trdijo, da delo pred 8 leti ne bo dokončano in da bo svojih 1500 milijonov frankov zahtevalo. Da bo ravno ta kanal za pomorsko trgovino silnega pomena, nam bo vsak verjel, kdor pozná Ameriko in vé, da se mora sedaj vsaka ladija, če hoče iz atlantika priti v tiho ali veliko morje, peljati dolgo pot okoli cele južne Amerike, ktera v okroglem številu več nego 2000 milj znaša. Kedar bo predor gotov, bo pot iz atlantiškega v veliko morje dolga le bore 10 milj. Kolik razloček! Koliko se bo trgovina povzdignila! Kar je Sueški predor za Afriko in iztočno Azijo, to bo Panamski za evropsko trgovino v velikem morji.

Predrznost *Portugizov* ob Kongu je tem večja, čem manjša in neznatnejša je njihova država. Poročali smo že o tem nekdanjem slavem narodu, da hoče svoje že davno minule lepe čednosti še sedaj deležen biti in se na njeni dozdevni podlagi upira celi Evropi, ter hoče v svoji oblasti obdržati Kongovo ustje v zapadni Afriki, kjer bi potem trgovino imel za možno kravo. Sedaj se je, če so namreč dotična poročila resnična, to vresničilo. Portugizi so se za določbo Kongo-konference v Berlinu ravno toliko brigali, kakor za lanski sneg; čeravno jim je ta jako jasno povedala, da ob Kongu nimajo nikake večje pravice, kakor pa kak drug narod, so vendar štiri vojne parnike tjekaj poslali, da bodo oblegali Kongovo ustje. Ta predrznost se je pa ostalim velesilam evropskim silno za malo zdela in že se čujejo protesti od vseh strani, posebno pa Francozi pisano gledajo Portugize in ne bo prav nič novega, če jim bodo danes ali jutri pokazali, kod je najbližnja pot iz zapadne Afrike v Oporto. Tudi Angleži so menda Portugizom že pošto poslali, da če jim je zdrava koža ljuba, naj zopet razpno jadra in spred Kongovega ustja zginejo, drugače se jim zná primeriti, da bodo imeli opraviti z Nemci, Francozi in morda še s ktero drugo narodnostjo. Kongovo ustje ali izliv v morje mora ostati prosto, ako hoče trgovina ondi uspešna biti. Kakor hitro bi ta ali ona narodnost ondi carinsko zagozdno zabila, bi se uspešni razvoj trgovine le zaviral.

Po *nemških nasebinah* v zapadni Afriki bodo se v skrajnem času nastavili od nemške vlade nemški uradniki, ki bodo ondi za Nemce in podanike drugih držav pod nemškim varstvom skrbeli po obstoječih postavah nemške države. Če bi bilo ravno potreba, se bodo tiste postavbe kraju in podnebjem primerno spremenile ali pa tudi z dodatki pomnožile.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 3. febr. (Društvene zadeve.) O naši čitalnici se je od njenega obstanka do tega trenutka že mnogo pisalo, izrekla se ji je že marsiktera pohvalna, pa tudi marsiktera grajalna beseda. Kakor vsaka vstanova na svetu, imela je tudi naša čitalnica dvojno dōbo, dōbo napredka in dōbo propada. Kdor se je zanimal pred kakimi 12 leti za narodna društva, vé, kako je slovelo to naše društvo, ki je bilo med prvimi na Slovenskem. Kdor pa opazuje zadnji čas isti zavod, mora pritrditi, da mu je minula dōba sveta, da se bliža s hitrimi koraki svojemu propadu, h kateremu ga tira črv, ki razjeda njegovo notranje. Društvo, ki je ustanovljeno, da nas navdušuje in ogreva, je samo mrtvo in mrzlo, kakor ognjišče brez ognja. Predstave so bile zadnje leto vedno bolj redke, udov je bilo zadnji čas vedno manj, nekdanji vodje in najboljši obrtniki so odstopili, dolg je pa vedno bolj rastel. In zdaj je nekdanj sloveča Kamniška čitalnica na robu propada, v kterege se bo brez dvoma prej ali slej brez hrupa zvrnila, ako se popolnoma ne prevstroji in poživí. Padla bo, ako se ne prevstroji, kakor pada črvido in trohnelo drevo.

Ali je mar mogoče, da pretí naši čitalnici taka nevarnost zdaj, ko se mogočno šopiri v našem mestu liberalizem, ki gotovo ni nasproten razveseljevanju

in vsestranski zabavi? Ako se je vzdržala pod konservativnim vodstvom, se bo menda vsaj tudi pod sedanjim liberalnim! Ne samo mogoče, ampak gola istina je, da gre naši čitalnici trda in to priznavajo celo njeni botri, ki tarnajo celo po listih, kako se njihovi rejenki že slabo godi, in kako ji neizprosna jetika koplje zgodnji grob, kterege ji pomagajo kopati njeni oskrbniki. Da, njeni oskrbniki, tudi ti so povzročili to stanje, ker niso zabranili onega, kar ji je največ škodovalo. In liberalizem naj bi jo rešil oni protikrščanski duh, ki vse, kakor hudičovo olje razjé in vse pokonča, kar dobí v svojo oblast? Liberalizem naj bi otel čitalnico, ki jo je razdjál! To je nemogoče.

Dokler ni jel pihati od štajarskih planin v naše mesto liberalni veter, bili smo narodnjaki edini in čitalnica pod nadzorstvom spretnega vodnika je cvetela. Kakor hitro pa je dobil oblast oni mož, ki je zlorabil naše zaupanje v to, da je sejal prepír med narodnjake in nato med meščane in cerkev, je bil pa konec sloge, konec skupnega delovanja, in tudi čitalnica je to hitro čutila. Polagoma se je pod novim predsednikom vselil tudi v njo protiverški liberalni duh. Možje, ki so od začetka z vsemi močmi delovali za to društvo, so se morali umakniti, ker njihovo verno mišljenje se ni moglo strinjati z načeli, ki so v njem zavladali. Ne enkrat, ampak večkrat si pa lahko čul na lastno uho, kako so morali udje ali pa povabljeni gostje zavoljo svojega stanu ali pa prepričanja spraviti kako psovko, kakor „farji“ ven, vas ne potrebujemo. Čitalnica, ki je bila ustanovljena v narodno izobraževanje, je jela zgreševati ta svoj namen in zadnja leta, bi ji najbolj pristojalo naslov „narodna plesalnica“, ker izobraževanje in čitanje je bilo le postranska stvar. O drugih gnjilih zadevah, ki bi jih pazno oko predsednikovo lahko zapazilo koj v začetku in zabranilo, molčim; ker našemu ljudstvu so že tako predobro znane.

Ali je tedaj čuda, da naša čitalnica propada, da ljudstvo ne mara za njo, in da so ji veselice zadnje leto povzročevale le zgubo in pomnožile dolg? Nikakor ne. Pri vsem prizadevanji liberalnih naših mož njihova načela še vendar niso tako omrežila našega ljudstva, da bi ne vedelo več, kaj je prav in od kot pretí njihovi duši nevarnost. Ker ne veje v čitalnici pravi krščanski duh, zato so pa tudi njeni prostori — prazni.

Kdor tedaj dobro hoče našemu društvu, naj dela na to, da se odpravi iz njega vse liberalno in da se vseli vanj zopet oni duh, ki ga je navdajal prva leta.

Ker pa pri obstoječih razmerah ni pričakovati, da bi se na to kaj oziralo, še manj pa, da bi se kaj v tem smislu zgodilo, pa predlagam našim konservativnim možem, naj premislijo, ali bi ne kazalo ustanoviti društva na krščanski podlagi. Imenuje naj se že kakor hoče, tudi zoper to menda bi ne imel nihče nič, ako bi se imenovalo „katoliško politično društvo“ (kakoršnih je bilo pred desetimi leti več na Kranjskem), glavna stvar nam je, da veje v njem pravi krščanski duh. Vsakemu krščanskemu Slovincu mora biti narodnost ljuba, a poleg narodnosti tudi vera; da, vera mora biti prvo mesto, vera mora mu biti pred narodnostjo. Ako bi pa bilo ustanovljenje takega društva s prevelikimi težavami sklenjeno, naj se osnuje le „bralno društvo“, naj se vsaj skrbi za to, da dobijo ljudje za male stroške poštene, konservativne liste v roke. Skušnja nas namreč uči, da veljá pregovor: „Povej mi s kom se pečaš, in povem ti, kdo da si“, tudi z ozirom na časnike. Saj pa tudi ni mogoče, da bi ostalo morda vsakdanje čitanje kakega lista brez vpljiva na bralca. Toraj na delo, da pride pri nas zopet v veljavo geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“, kterege so predlansko leto pri cesarjevem prihodu naši liberalni kolovodje ostentativno zavrgli!

Iz Krškega okraja, 6. febr. Zdaj ko se par dni memo nas vali velika in kalna Sava, se prav pozna da je bilo v zgornjih krajih mnogo snega, in ga je morebiti še po viših krajih, a pri nas ga že od 1. t. m. nimamo več. V zadnjem mrazu je v bližnjem Leskovcu neki pijanček, kateri se je žganja napil, domú gredé na poti ostal in zmrznil.

Ni davno, kar so tu pri sodnji zaprli, dva človeka od Rake, ktera sta ovađena, da sta sumljiva groznega roparskega umora, kterege so hudobneži včiniłi v neki noči na spomlad leta 1884. Zgodilo se je bilo namreč sledeče: Neki oženjen železniški čuvaj v pokoju je na svojo starost vzel v najem hišo četrť ure od Rake, pri cesti proti studencu. Tukaj

je imel krčmo in prodajal tudi tobak; imel je toraj nekaj krajcarjev, ter je s svojo ženo mirno živel. Ali v neki noči na spomlad lanskega leta, sta bila grozovito umorjena. Vsa razmesarjena, in v krvi sta bila zjutraj mrtva najđena oba, mož in žena. Živela sta popolno tiho in mirno, ter nikomur nič krivice delala. Umorjena sta morala biti le iz gole nevošljivosti ali pa peklenškega sovraštva; ker morileci niso hiše oropali. Čudno je to, da se hiša umorjenih tikoma tišči druge hiše in tudi več drugih je blizo, in vendar nikdo ni kaj zapazil.

Naj še omenim, da 30. jan. t. l. je šlo več žandarjev in c. kr. sodn. pristav proti Cirkljam, da so prišli in v zapor v Rudolfovo odgnali več posestnikov iz vasi Češnjice pri Cirkljah. In res so vzeli pet ali šest oženjenih mož, obdolženih, da so krivi groznega umora, kateri je bil doprinešen 14. dec. 1880 zvečer na cesarski cesti od Velikega Mrašovega proti Cirkljam. Tu sta bila sejmarja domú gredé iz Kostanjevice v Skopice na cesti tolovajsko umorjena, denarjev oropana, tega pa, kar sta kupila, se nečloveški morileci niso pritaknili. To je bilo znamenje, da so doprinesli domačini to strašno hudobijo. Že veliko je bilo zarad tega preiskovanja, pa nikakor se ni moglo priti hudobnežem na sled. Deželna vlada je bila razpisala 200 gl. nagrade temu, kateri bi morilce ovadil, pa vse je bilo zastonj. Preiskava bo zdaj pokazala, ali so zaprti pravi morileci, ali ne. Tako sem vam nekaj novic napisal, a žalibog nič veselih.

Iz Pazna, 7. februarja. Gospod vrednik! V Ljubljani tožite, kako silno včasí méde s snegom, kakor bi se „berači tepli“, znabiti bo vas zanimalo, če Vam sporočim, da tukaj še nismo imeli letos te časti, da bi bil nas beli stric — sneg obiskal. Dvakrat se je bil sicer tudi k nam prikradel pa le v ponočni temi, pa moral jo je v jutro koj popihati. Dovoljeno nam je pa, ga od daleč na gori Učki gledati.

Mesto snega imamo večkrat dež, sicer pa dokaj toplo vreme, kakoršnjega bote v Ljubljani komaj v aprilu imeli. Danes sem videl prvič spomladanske cvetke, ljubke in nad vse skromne vijolice. Tudi trobentice in druge spomladanske cvetice se že razcvitajo.

Iz Celjskega okraja, 5. febr. (Višjepastirsko naročilo.) Njih eksclenca, knez in škof spodnještajarski, so te dni razposlali list do duhovnikov in vseh vernikov svoje škofije, v katerem pravijo, da imamo mnogo dokazov, s koliko modrostjo sveti Oče, Leon XIII, vladajo sv. cerkev, s koliko bistroumnostjo preiskujejo njene potrebe in s koliko skrbljivostjo naravnavaajo vse, kar je v blagor cerkve in za vzveličanje vernikom. Nov dokaz te očetovske skrbljivosti nam daje okrožnica, pisana dne 20. aprila 1884 do vseh škofov katoliškega sveta, v kateri njihovo pozornost obračajo na nevarnosti, ki sv. cerkvi grozijo, pa ne le njej, ampak tudi državi, ker spodkopavajo vspluh vse podlage, na ktere je človeška družba postavljena.

Dotična okrožnica *) govori namreč o framasonih in v obče o skrivnih pa prevratnih družbah, razkriva istih pogubne namene, ki na to merijo, da bi razrušili in, ako mogoče, zatrli katoliško cerkev, njene nauke in njene naprave, ter izreka naravnost, da ne sme v framasonsko družbo pristopiti nihče, komur je mar, da sveto katoliško vero ohrani in vzveliča svojo dušo.

Sveti Oče pravijo, da je pred vsem drugim potrebno: framasonom krinko z obraza potegniti in jih v pravi podobi ljudstvu pokazati; naročajo, da pridige in pastirski listi naj poučujejo ljudstvo o zvižajah, prilizovanji in vabljenji takih društev, o spridenosti njihovih nauk in o sramoti njihovih dejanj.

Katoliški časniki so svojim bralcem zapopadek okrožnice naznanili že o svojem času. Ali treba je, da jo spozna tudi ubogo ljudstvo, ktero danes skoro več ne more vedeti, na ktero stran bi se naj obrnilo. Kar se tiče Malega Štajerja, ni treba praviti, da je seme nemira raztrosil posebno takoznani nemški „Schulverein“, ki ni drugo, kakor delo frajmaurarsko, framasonsko, saj ima ravno ta družba na svojem programu tudi zapisano, da med ljudstvom ne sme biti mir in „kjer se prepírate dva, tam tretji dobiček ima“, ako bo se narod kavsal z narodom, bode cerkvi in državi nevarna družba framasonska laglje dosegla svoj namen.

*) „Katoliška Tiskarna“ jo je priredila v podobi drobne knjižice, ktera je pa že vsa razprodana, nemška prestava se pa še dobija v „Katoliški Bukvarni“ iztis po 5 kr. Pia.

Naj dopisnik iz okrožnice omeni še stavek, s katerim sv. Oče pravijo, da bi kristjani „ne pristopali k nobeni družbi — brez dovoljenja svojega dušnega pastirja ali pa spovednika“. To bi po domače rečeno lahko glasilo menda tudi tako, da se kristjan sme vdeleževati le pri tistih društvih, pri katerih se nahajajo tudi dobri duhovniki, kristjan sme naročevati le takšne časnike, kakoršne vidi pri svojem duhovnem pastirju.

Milostljivi knezo-škof upajo, da bodo besede, ki prihajajo iz ust sv. Očeta samega, gotovo blagodejen vtis napravile na srce vsakega pravega katoličana, kateri jih bode premišljeval na vse strani in do jedra globoko. Zatoraj naročajo, da se papeževa okrožnica naj v vseh farnih cerkvah ljudstvu s pridržnice prebere. To je času primerna in modra naredba, ki jo mora z veseljem pozdraviti vsaki kristjan, ako se zaveda svojega značaja.

Z Dobrne, 6. febr. Eden tukajšnih grajščakov je prodal 270 oralov gozda. Drevje so začeli posekavati lani in čez štiri leta ne sme več tam biti starega lesa, ker tako zahteva dotična pogodba. Vsled tega je naš kraj postal še za eno žagarnico bogatejši, a drobna drva številni vozniki spravljajo v Celje.

Okoli Temnjaka — tako se zove najgostejši hrib — je „železnica“ z lesenimi šinjami, po katerih prevažajo les do določenega kraja, kjer se je blago nalagalo na vozove, dokler so te zamogli privleči do tje.

Ker manjka voznikov domačih, je kupec privabil Čiče z mulami. Od teh je en oddelek že v jeseni odrinil zopet v svojo domovino, ker so baje imeli premalo zaslužka, ali mesto teh prišli so drugi. Ti sedaj res prevažajo samo po ravnem. S hriba pa so po snegu, ko žilava mula ni mogla hoditi po gorskih potih, drva fanti vozili samotež na sankah. Vsaki, je zaslužil po 1 gl. do 1 gld. 50 kr. na dan. Delo jim je za nekoliko dni skazilo sneževanje, potem so si pa kmalo napravili novo „cesto“. Pri nevarni vožnji se je enemu koleno obrbalo, ko mu je bila noga prišla po nesreči pod sanke.

O snegu je tukajšnje meterološko opazovališče zapisalo, da ga je pretečenega meseca padlo 126 cm. za celec, t. j. tako visok bi bil, ko bi ves ostal, kakor je padel, a ležalo ga je v nižavah le $\frac{3}{4}$ metra na debelo, po hribih je pač dosegel visokost do blizu 2 metra.

Sedaj, ko toplo vreme odgrinja snežno odejo, se ob osovinih krajih prikazuje kopno in s tem je tudi našim fantom prenehala samotežna zabava.

Domače novice.

(Presvilli cesar) daroval je Podgorski občini v Kočevskem okraju za popravo ondašnje farne cerkve 100 goldinarjev iz lastnega premoženja.

(Gosp. Ivan Zor), telegrafni uradnik, umrl je sinoči ob 5. uri po dolgem bolehanju. Bil je ranjki vrli narodnjak ter je moral nekaj zarad tega v Črnovico. Naj v miru počiva!

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) je imela včeraj 8. t. m. v gostilni „pri Zvezdi“ svojo običajno predpustno veselico. Res je bil to prijeten večer, povsem vreden svojega imena „zabavni večer“. Med prijateljskim razgovarjanjem, šaljivimi govori in veselim lepo vbranim petjem so nam kaj hitro ure potekle. Saj tudi drugače ne more biti v družbi, kjer je vse enega duha in srca, kjer je vsak sam vesel in še drugim nehoté k veselju pripomore. — Pa naj bo veselica še tako živahna, navadno se hitro pozabi, še predno se zopet druga osnuje. Za to veselico bi nam pa bilo jako žal, ako bi se pozabila in sicer v tem le oziru. Šaljivi govornik „Laški zidar“ je kaj nujno prigovarjal družnikom, naj hitro prično zidati tolikanj potrebni lastni svoj dom za kateri je že prostor kupljen. Naj potrkajo na vrata milosrčnih dobrotnikov, miloščina je velika moč, ki je veličanska poslopja zgradila itd. Vsploh se je precej pokazal, ker v kratkem se je nabralo že med pričujočimo gosti okrog 20 gl. Na delo! kličemo tudi mi ter to zadevo prav gorko priporočamo imovitim pa dobrodušnim in visokodušnim srce!

(Umrl) je v soboto popoldne čast. gosp. Matej Markič, župnik v Logatecu. Pokojnik je bil rojen l. 1825 v Goričah ter l. 1851 v mašnika posvečen. Zadnje leto je bolehal v nogah in moral biti zato od oktobra skoraj vedno v postelji, iz ktere se zadnje

tedne niti več vzdigniti ni mogel. Po večkratnem previdenju s sv. zakramenti je v soboto ob $\frac{1}{2}$ 5. uri mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bode v torek ob $\frac{1}{2}$ 10. uri. R. I. P.!

(Imenovanja.) Mestni ekonom g. Josip Križaj postal je drugi mestni komisar in g. Jernej Boltar pa protokolist.

(Ranjki g. Matija Gregorič) zapustil je tukajšnim mestnim revežem 200 gold., „Marijanišči“ pa 1000 gold.

(Mrtvega otroka) našel je kmet v gnoji na šentpeterskem predmestju št. 51, kamor je prišel v soboto večer gnoj nakladat. Vzel ga je s saboj na njivo, kjer ga je lepo s snegom osnažil in potem tako dolgo v sneg zakopal, da je bil naložen gnoj izkidal. Ko je bil to opravil, vzame malega mrliča na voz in hajdi z njim na magistrat, kjer ga je izročil redarstvu, ki bode po nečloveški materi pogledalo.

(Vabilo na špehovko), katero pripravijo pevci Ljubljanske čitalnice na debeli četrtek, to je, 12. svečana 1885 v zgornjih društvenih prostorih. Vspored: 1. Kralj Vondra XXVI. ali žalostni konec vesele pojedinke ali strašna osveta. Velika romantično-heroično-tragična opera v treh dejanjih. Zložil J. Illner, poslovenil J. Illonovič. — 2. Enrico Caravaccio: Veliki koncert za violon s spremljevanjem glasovirja in orkestra — igra svetovno znani umetnik Z. Didludldaj. — 3. Srečko Stegnar: „Naš mešani zbor“, šesteroglasni zbor za sopran, alt, tenor in bas — poje mešani zbor v kostumih. — 4. Jurček Seffenčkov: „Pustni potpourri“, pri katerem se producirajo prvi umetniki iz Vranjega sela. — Klavir-orkester zvršuje iz posebne prijaznosti gosp. vitez Ohm-Janušowski. — Loterija. — Ples. — Začetek ob pol 8. uri izvečer. — Vstopnina za čitalnične ude in „Sokole“ 50 kr., z rodbino 1 gld., za neude 1 gld., z rodbino 2 gld. — K tej veselici vabi prav vljudno vse prijatelje pevecv in petja čitalničnega pevskega zbora odbor.

(Vabilo k veselici), katero priredi „katoliško podporno društvo“ v Celji v nedeljo 15. februarja t. l. ob 3. uri popoldne „pri belem volu“ v sledečem sporedu: I. Petje: a) Vašak — „Bože živi“, b) dr. G. Ipavie — „Večerna“, c) Horejša — „Tijo noči“, d) Eisenhut — „V naravi“. — II. Tombola. — III. Gledališka predstava: Dva gospoda pa eden sluga. Šaloigra v enem dejanju. Opazka. Med petjem in tombolo naj se v dvorani ne kadi. Neudi plačajo 30 kr. vstopnine. Prostovoljni darovi se za sirotinski zavod našega društva hvaležno sprejemljejo. — K obilni vdeležbi vabi odbor katol. podpornega društva.

Telegrami.

Dunaj 9. febr. Dunajski občinski zastop izvolil si je zopet Uhla za župana.

London, 9. febr. Preko Suakima—Berber poslalo se bo 8000 mož za pomoč generalu Wolseleyu. O Gordonu zvedelo se je toliko, da so zamorski vojaki sami Mahdiju vrata v Chartum odprli in so mu Gordona izročili. Wilson je bil s svojo četo ravno na poti tje. Ko bi bil le dva dni poprej prišel v Chartum, rešil bi bil Gordona in mesto. Sedaj ima Wolseley povelje tudi če je Gordon res mrtev, tako dolgo vojskovati se, da bo vstajo popolnoma zatrl.

Tuji.

7. februarja.

Pri **Malič**: Regoli, Schruberg, Filnascher, Machanek, trgovci, z Dunaja. — Anton Arko, vinski kupec, iz Zagreba. — Dr. Kavčič, grajščak, iz Sevnice.

Pri **Stonu**: Robert Schleif, inženir, Julij Bing, trgovci, Ignacij Klinger, trg. pot., z Dunaja. — Ljudevit Müller, trgovec, iz Einsiedelna.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

7. februarja.

Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	83 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5 % „ 100 „ (s 16 % davka)	83 „ 90 „
4 % avstr. zlata renta, davka prosta	106 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „ — „
Kreditne akcije	302 „ 40 „
London	123 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 77 1/2 „
Nemške marke	60 „ 35 „

Žalostnega srea naznanjamo v svojem in v imenu vseh sorodnikov prebitko smrt našega spreljubega starega očeta gospoda

Antona Moscheka,

posestnika in meščana.

Preblagi ranjki zatisnil je oči 9. februarja 1885 ob 6. zjutraj v 85. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb predrazega ranjčega bo v sredo 11. februarja ob 4. popoldne iz Poljskih ulic št. 4. k sv. Kristofu, kjer se bodo ostanki položili v lastno rakev do vstajenja.

Sv. maše zanj brale se bodo po več cerkvah. Nepozabljeni naj bo priporočen vsem prijateljem in znancem v prijazni spomin.

V Ljubljani, 9. februarja 1885.

Anton Moschek in Frane Moschek, vnuka.

Ravnokar je izšla v drugem natisu in se dobiva v **Katoliški Bukvarni** knjiga:

Die Reiche der heiligen drei Könige ihr

Sterndienst, ihre Reise nach Betlehem etc.

Nach den Gesichtern der gottseligen
Katharina Emmerich
im Vergleiche mit den Aussagen der Geografie, der Geschichte, der heil. Schrift und der Alterthümer.

Nabral in sostavil

Anton Urbas,

kanonik in stolni župnik v Ljubljani.

Z zemljevidom.

Velja sešita 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Zahvalna pisma.

Gospodu **Gabrijelu Piccoli,** lekarju v Ljubljani.

Podpisani potrdim s tim, kakor se resnici spodobi, da že 10 let prejemam homeopatične zdravila od lekarne g. Gabriela Piccoli-ja v Ljubljani za domačo potrebo in so se taista vedno posebno dobro obnesla, toraj homeopatično lekarno g. Piccoli-ja lahko vsakemu z najboljšo vestjo priporočam.

Podlipo, meseca maja 1884.

Franc Arko, župnik.

Prosim Vas, izvolite mi zopet poslati izvrstne Vaše „želodečne esence“, katere je že mnogim pomagala, 24 steklenic.

Ljubno, 15. maja 1884.

Matej Strnad, župnik.

Prosim da mi s poštnim povzjetjem pošljete 24 steklenic Vaše izborne „želodečne esence“

Na Ponikvah, 21. maja 1884.

Anton Batagelj,

vikar, pošta št. Lucija pri Tolminu

Osemnajst let bolehal sem na želodcu in uže sem mislila, da ne bom nikdar več zdrava. Kakor pa sem dobila Vašo „želodečno esenco“ mi je že po nekaterih steklenicah odleglo. Sedaj sem pa zdrava in dobro rejena.

Roveredo, Tirolsko, 10. februarja 1884.

Marija Schwarz.

Prosim, da mi zopet pošljete 12 steklenic Vaše „želodečne esence“, katera me je popolnoma ozdravila od bolečin v želodcu. Moja sestra je v svojem 66. letu ozdravila, ko je šest steklenic porabila, če tudi je popred mnogo let bolehal.

Liezen, 5. marca 1884.

Franc Stanko,

prometni čuvaj št. 83 na gorenjem Štajarju.

Piccolijeva želodečna esenca,

od Piccoli-jeve lekarne v Ljubljani, ozdravlja, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval, bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migrene itd. in je najboljši pripomoček za gliste pri otrocih.

1 steklenica 10 kr. Izdelevalce je pošilja tudi v zabojih po 12 steklenic skupaj za 1 gl. 36 kr. Kdor je vzame več, dobi primeren odpust.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, dunajska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzjetju zneska.